

Tõusev Noorus

Teine aastakäik

1938

Vastutav- ja päätoimetaja I. Tõrmaküla

Tegevtoimetaja agr. E. Nugis

Väljaandja Põllutöökoda

Sisukord.

Lhk.	Lhk.
1. Üldsisulised kirjutused.	
Uueks aastaks. A. Jürima	1
Noored ja elutarkus. A. K.	3
Hällist hauani. A. Heinsoo	4
Noortele Vabariigi aastapäevaks J. Maisma	22
Noorte mõtted Vabariigi aastapäeval. O. Grepp. J. Toomiste	23
Taani maanoor. M. Kala	31
Omariiklusest ja omakultuurist A. Meikop	48
Üks kevadine kiri	49
Sofistid — vana-kreeka rändmõttetargad. A. K.	74
Kiri ühele noorele	101
Sületäis valgeid lilli	102
Sina, minu kodumaa, sina minu rahvas. R. Hallimäe	125
Võidupüha tuled. A. Silla	127
Kohused, võlg. M. S.	127
Mõnda ühislaulust. Ev. Ro.	128
Vaasid. J. Pert	130
Töö ja õnn. A. Tääger	151
Taani maanoorte tööpäev	163
Maanoorte musitseerimise võimalustest. A. Velmet	164, 258, 293
Hinge revisjon. J. Tõrmaküla	180
Väärikas noorus. J. Tõrmaküla	209
Rootsi noorus matkab. M. Kala	219, 261
Leedu maanoori külastamas. A. Kajasaar	223
Kas viin teeb meheks?	228
Uus elu	251
Taluvärvad	254
Vaimustus	279
Umbrohu peenrad. H. Runnel	281
Uskudes armastusse ja valgusse. R. Hallimäe	306
Miks tellin endale ajakirja „Tõusev Noorus”? A. Rosenberg	319
2. Luuletused.	
Tuleviku tõustes. A. Niinemägi	2
Õo varjus. H. Adamson	2
Seatapp. M. Suveste	13
Mälestusriime juhtide kursustelt. A. Sirelpuu	17
Ilmisulmi. H. Adamson	25
Kaks linnulaulu. P. Laugamets	38
Halapaju. T. Rahumäe	52
Kevadvetel. A. Niinemägi	75
Noor ema. R. Hallimäe	102
Rukkilõikus. J. Oja	152
Rukkiõitseng. R. Hallimäe	153
Perenaine põllul. R. Hallimäe	180
Nägemus. R. Hallimäe	188
Põhja ranna raudne rahvas. A. Niinemägi	253
Mälestus. E. Uiho	253
Tussakuru tegelasi	286
Vaikuses. H. Uiho	306
Kaks luuletust. H. Adamson	310
Maanoorte laul. S. Ränis	318
3. Ilukirjandus.	
Popsipoeg Mardu Jäätmaa. J. Kaup	6, 29
Kaks auhinda. L. Koit	8
Mets	12
Ärakaranud poeg. M. Suveste	26
Vanad teerajajad. V. Luhasoo	32
Üks pühapäev. M. Suveste	36
Imimesed issanda teedelt J. Kaup	50, 87, 156, 184, 216, 284, 320
Lugu Kaasiku Aadust. Onu	53
Jüripäev märtsis. M. Suveste	55
Ta otsustas ümber. A. Murd	57
Kevadel	81
Kevadised tuuled. V. Luhasoo	81
Kui saabuvad lihavõtted. M. Suveste	83
Suurvee vang. V. Luhasoo	85
Loitev Koit	103
Teelahkmel. M. S.	106
Kuidas Tõnurirahvas karja välja lastis. M. Suveste	107
Lehekülg meeleolupäevikust	109
Kevad ja maailm	136
Õigel ajal	139
Muinasjutt teaduste sünnist	153
Heinaaeg on ikka nii. M. Suveste	159
Maantee kutsub. M. K.	181
Suveõöl merega	187
Mihklipäeval	212
Talgud Mägilas. M. S.	256
Nad kõnnivad meie keskel. I. Sikemäe	307
Ilmari kaunimad jõulud. J. Jaik	311
Õnneleid. M. Suveste	317
Madeira. J. Tõrmaküla	325
4. Kirjandus, kunst, muusika.	
A. Vihvelin	5
Suri Jakob Liiv. J. Kaup	18
Hans Kuusik	27
Vanameister A. H. Tammsaare	60-44
aastane. J. Kaup	44
Noorte marss. A. Velmet	47
Imimesed taeva palge alt. S. Ränis	66

Ants Laikmaa	78
Johan Köler	104
Ernst Särgava 70-aastane. J. Kaup	116
Vabadushümn. A. Velmet	126
Kristjan Raud	154
Raamat kulledest ja kadakatest. S. Ränis	173
Amandus Adamson	182
Sügisene lugemislaud maanoortele. J. Kaup	198
Tänu laul. G. C. Steblins	208
Väikelava päevamured. V. Luhasoo	260
25 aastat Juhani Liivi surmast	272
Eduard Viiralt	282
Aadmiel Kiir hakkab põllumeheks. J. Kaup	299
Rahu ingel. A. Velmet	305
Looduse laureaadid 1938. J. Kaup	349

5. Töö ja õppimas.

Maanoored kodukaunistamise tööl E. Nugis	9
Talviseid ülesandeid kodukaunistamisel. H. Mark	10
Maanoored kodu uurimas. E. Tammsoo	34
Noorte ülesandeid metsanduse alal. A. Heinsoo	39
Kuidas valmistan endale suusaa. H. Saar	40
Maanoored puukoole rajamas. V. Küng	58
Tähtsamad tööülesanded kevadeks. E. Nugis	59
Maanoored seemnevilja idanevust uurimas. E. Nugis	60
Linnukasvatatajale kevadeks. L. Kuusental	61
Heimaliikide vaatluslapid	62
Töökorraldusest noorsoo-organisatsioonides. F. Roose	89, 113
Viljapuud vajavad harvendamist. P. Laugmets	91
Väänkasve koduümbruse kaunistamiseks. M. Mäekask	92
Suurima söödapeedi kasvatamise võistlus	94
Nisukasvatuse võistlus maanoortele	95
Kas teate mis on muld? R. Leetoja	111
Seemnevilja puhtimise võistlus	115
Kes olid su esivanemad, kes on su sugulased. E. Tasa	132
Heinaseemne-kasvatus maanoorte tööna. H. Selja	142
Õppige juurvilja harvendama. M. Kala	144
Võistluste korraldamisest maanoorteringis. E. Nugis 167, 189, 234, 268, ...	295
Plekikäär. M. Kask	170
Marjaveski. H. Velbri	193
Mõtteid noorte töö- ja õppeaagritest. R. Paglant	221
Meil esinevatest leppadest. V. Riitslaid	227
Kanakasvatuse päevaküsimusi. R. Paglant	229
Mullaharimisest. R. Leetoja	230
Õuna- ja marjamahlade valmistamisest. J. Välimaa	232
Esimesed kündjad. R. Leetoja	262

Töö produktiivsuse tõstmisest	265
Sibullilled kasvatamisest. L. Mäekask	271
Raamatu arenemine. V. Luhasoo	288
Mardipäeva ja kadripäeva kommetest. E. Heinmets	290
Korralikus talus osatakse köisi peitsida. H. Masing	296
See inimene sunnib endast rääkima. V. L. — Soo	332
Maanoorteringi aasta tegevuskavast. E. Nugis	334
Kuidas alata, et saada linnukasvatatajaks? R. Paglant	337
Kanakasvatuse hoogtöö-aasta	338
Maanoortele jagati auhindu. J. Kass	339
Mesilase elutöö väärtus. E. Kello	341

6. Mõttevahetus.

Avalik kiri Haljamaa Lindale	117
Kas maa või linn?	171, 196, 237
Hilinenud vastus Mulgimaa Toomale	271
Veel väikelavast. M. Suveste	298
Ärgu talv, toogu meestele talveund. E. P.	342
Maanoorteringidele uusi sissetulekuid otsima. E. Piir	343

7. Tervishoid.

Tolm. R. Roots	14
Sammaspool. J. Vilms	43
Võõrkehade kõrvaldamine organismist. P. R.	65
Kevad toob „tedretähed.“ J. Vilms	95
Kuidas võtta päikesevanne	145
Jalgade haudumisest. J. Vilms	170

8. Noorele perenaisele.

Söögi- ja kööginõude korrashoid. L. Paglant	15
Korralik voodi. H. Paglant	42
Tütarlapse ajakohane riietus. E. Künnapuu	63
Haljamaa Lindal olid külalised. A. R.	96
Kuidas tütarlastel jalgrattasõidul riietuda	118
Kleit suveks	146
Metsmarjad. E. Käspre	172
Omakasvatatud tomat talulaval. V. Reinmaa	239
Talispordiks sobiv riietus tütarlastele	346
Moode tütarlastele	346
Mõrjsa ehitamine looriga	348

9. Organiseeritud noorte tegevus.

Maanoorteringid Leedus. P. Runkus	7
Noorsoo organisatsioonide nõupidamiskooosolek	45
Maanoorte nisukasvatuse võistluse tulemused	68
Uusi maanoorteringe	69, 120
Kursus Harju maanoorte juhtidele	69
Kihelkonnale asutati maanoorte ühendus	70
Peru maanoored pühitsesid aastapäeva. Kanepikasvatatajad said auhindu	70, 98
Jõhvi maanoorte talipäev õnnestus	98

Lhk.	Lhk.
Maanoorteritingide esindajate kokkutule- kud konventides	98
Maanoorte organisatsioonide tegevus 1937. a.	114
Maanoorte sekretariaadi teateid	119
Maanoored rajavad 200 heinaliikide vaatluslappi	121
Maanoorte ühendused Rapla ja Keila konventi	121
Köögivilja võistluskasvatus Harjumaa koolides	122
Elav osavõtt söödapeedi kasvatus võistlusest	122
Kasarits maanoortepäev ja külvipidus- tused õnnestusid	122
Maanoorte tööst Virumaal	147
Adiste-Miiaste maanoored kodukaunis- tamise- ja enesearendamise töös. E. K.	148
Tsirkulinn maanoorte tegevusest . . .	148
Peeri maanoorte kevadpäev õnnestus. K. P.	148
Ülemaalse Maanoorte Ühenduse uus põhimäärus	174
Meeleolurikas maanoortepäev Lähtrus .	175
Elavusrikas maanoorte suvipäev Ran- namõisas	175
Pilk Koeru maanoorteritingi tegevusse J. R.	175
Tartumaa maanoorte suvipäev ja õppe- laager	176
Paide konventi noortest	178
Põllumajanduslikkude kutsekoolide õpi- laste võistlused	200
Saaremaa maanoorte tegevusest	201
Järva maanoorte töövõistlusest	202
Pärnumaa maanoorte suvipäev Hääde- meestel	203
Maanoorte tööst Tartumaal	204
Täienduskursus maanoorte instruktori- tele	205
Maanoorte omavaheline kirj vahetus elavamaks!	242
Võimas maanoortepäev Kehtnas	243
Ratas veeres Vigalasse. E. P.	244
Saaremaa maanoored pidasid suvipäeva Maanoorte väljapanekud tänavustel põl- lumajadnusnäitustel	246
Maanoorte suvipäev Kambjas	249
Kirjavahetus	275, 303, 335
Kirjatöö võistlus maanoortele	276
Maanoorte pidustused Saaremaal	276
H. Otstavel 50-aastane	277
Maanoorte tegevusest Läänemaal	277
Maanoorte tegevusest Viljandimaal . . .	301
Maanoorte juhtide kursus Ravilas . . .	301
Ühe aastaga 96 auhinda	302
Võrumaa maanoorte tegevusest. E. Piir .	353
Prangli maanoorte tööst	354
Võistlused Västseliinas	354
10. Ajaviide.	
Põlev jääpurikas	19
Jõuproov	19
Ülesanded 19, 46, 71, 99, 123, 149 178	19
Sädemete sülitaja	46
Magneetiline käsi	46
Raha rändab	71
Kaks veeklaasi	71
Katse kolme kepiga	71
Osav löök	99
Muna pudelis	99
Muna hüppab	99
Katkine pudel	99
Raha paberiribal	123
Ketta eraldamine sambast	123
Raha sõrmeotsal	123
Pudel Purskkaevus	149
Raha langeb pudelisse	178
Ujuvad tikud	205
Hõljuv kanamuna	249
Vedelik rändab	457
Korgid hoiduvad kokku	457
Puu juhhib helisid paremini kui õhk . .	457
Kuidas saada madalat temperatuuri . .	457
Toop külmub soojas toas laua külge . .	457
Vesi keeb ilma tuleta	457
11. Mitmesugused kirjutused.	
Kirjanduse saamise võimalusi E. Ha- ridusliidult	19
Toimetusele saadetud kirjandus	19
Noortele kaastööliste	67
Kaks tervislikku raamatut soodustatud hinnaga	67
Tasuta väetisi katseteks	98
Tarviline raamat alandatud hinnaga . .	98
Liiklusnädal	121
Tööjuhustest	121
Uus raamat	121
Pilte ühest kaunist talust	210
Uued õppetöö korraldamise määrused . .	242
Uus tööjõud	278
Uus raamat	278
Sõna on „Tõusev Noorus'e" lugejail . .	327
„Tõusev Nooruse" kirjatöö võistluse tulemused	352